

1971

List O. Leonarda do O. Ottona Filka.¹

Muyange, 1.11.1971

Czcigodny, Drogi Ojcze!

Proszę mi wybaczyć moje brzydkie milczenie. Ale jestem chyba usprawiedliwiony przede wszystkim nauką tutejszego języka i korespondencją ze światem.

Obecnie, jak Ojcu wiadomo, jesteśmy w Centre de Lanque w Muyange. Wszystkich jest nas 32: 19 kapłanów zakonnych i diecezjalnych, 11 sióstr, 2 braci. Grupka Włochów jest najliczniejsza, potem nas 7. Jest także pielęgniarka protestantka - Dunka.

Język kirundi ogromnie trudny. Sam profesor, młody Flamandczyk, Ojciec Biały, twierdzi, że trudniejszy od arabskiego. Jest znawcą języków. Obecnie przy naszej pomocy uczy się i polskiego.

A oto mała próbka: słowo gukunda = kochać. Rozmaite czasy zależą od akcentu, do trzeciej osoby liczby mnogiej. Jest jednakową w 9 czasach, tylko akcent umożliwia poznanie danego czasu. (...)

Dla mnie w tym wieku to studium jest dobrą pokutą. Odprawiam już Mszę św. w tym języku, ze zrozumieniem. Przyłącza się O. Eliaz. Inni na razie nie. Nie mniejsze trudności sprawia francuski.

Po kursie od 15 stycznia 1972 nastąpi rok stażu pracy. Będzie to twardy rok próby.

Obecnie zaczynam poznawać kraj, ludzi i ich zwyczaje. Ludność żyje w nędzy, a my należymy do klasy bogatych. Widok tych ludzi sprawia mi ból. Zaledwie kogoś spotkamy, zaraz prosi o wsparcie. Bardzo chętnie przychodzą do kapłana, może w nadziei otrzymania wsparcia.

Kiedy znajdę się w Mpinga, napiszę coś o kraju, o ludziach, o ich dziwnych zwyczajach.

Proszę nie zapominać o mnie w modlitwach. Pragnę, żebyśmy tu zaszczepili prawdziwe życie terezańskie. Może Pan Bóg właśnie dlatego wybrał nas takich.

Ktoś z obcokrajowców, znających się na naszej sytuacji, naszkicował mi taki obrazek z przysłowiem kirundzkim, by pocieszyć:

„Agati gateretswe uImana uthenurwa u umuyaga”;

Le petit arbre, qui est maintenu debout par Dieu, ne sera pas renversé par le vent.

tłum.: Drzewko, które jest posadzone przez Boga, nie będzie wywrócone przez wiatr.

Serdeczne pozdrowienia i modlitwy

Oddany Br. Kowalówka OCD

Cela – Muyange

D. S. 108 – Bujumbura

BURUNDI

AFRIQUE CENTRALE

---

1 Biuletyn Misje Karmelitańskie, Nr. 3, s.27-28